

V evangeliu sv. Matouše čteme podivnou větu: Ježíš řekl: "Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým" /Mt 11,25/. Pochopit, o čem jde, nám pomůže, obrátíme-li pozornost k učitelům duchovního života, kteří zřejmě objevili včas "tajemství maličkých".

Žijeme v době, která se mimo jiné vykazuje revolucí v poznávání. Nikdy v dějinách lidstva - nakolik jsou známy - nedošlo k takovému vítěznému tažení lidského rozumu a umu. Jako děti své doby jsme vyloženě typem člověka, který povýšil na první místo v procesu poznávání rozum. A slaví díky tomu triumfy ve vědě i technice. Tak jsou lidé, kteří baží po poznání božských skutečností. Chtějí poznat Boha. Mohou je k tomu svádět konkrétní dary Ducha svatého. Jestliže jim jde ale v první řadě o poznání a ne o lásku, pak milují poznání více než Boha. A to se stává překážkou: když totiž chceme toho mnoho poznat, máme méně času pro milování. Tím neříkáme, že poznávat je zlé, ale že je třeba rozlišovat: jde mi více o lásku k Bohu anebo spíše o lásku k poznávání?

Sv. Tomáš Akvinský rozlišuje velice dobře mezi touto dvojí láskou - láskou k poznávání a láskou k Bohu - když říká: "Ve vnitřní modlitbě to musí být láska k Bohu, která nás řídí k poznávání - a ne naopak." Jen tak se stává poznávání "palivem" pro lásku k Bohu. Modlitba musí tedy vycházet z lásky k Bohu, a nikoliv z lásky k poznávání.

Sv. Kateřina Sienská k tomu dodává: "Lásku následuje poznání s tím, že milující duše se snaží přenechat se pravdě, již je Kristus, aby zůstala v pravdě".

Každý objekt má svůj vlastní orgán, jímž poznává: koláč nelze poznat očima, ale jazykem - chutí; Symfonii nelze čichat, ale poslouchat ušima; druhé "TY" poznáváme láskou, ne rozumem. Čím více člověk touto metodou - láskou - poznává Boha, tím více ho miluje. A čím více ho miluje, tím více poznává Boha. Tak se láska a poznání vzájemně podporují.

Sv. Tomáš Akvinský říká: "Zde na zemi je láska dokonalejší než poznání Boha. Láska k Bohu je také dokonalejší než víra. Neboť láska zůstává"...

Proč tomu tak je? Protože poznání vlastně Boha umenšuje! Např. když chci poznat Boží věrnost tak, jak znám jen lidskou věrnost /a jinou přece neznám!/, není to nekonečná Boží věrnost. Rozdíl v kvalitě je zřejmý. - Takže naše poznání soustavně omezuje Boha, kdežto láska bere Boha tak, jak je. Láska nás táhne k Bohu, pozvedá k němu,

sjednocuje s ním /G.Lagrange/.

Nesmíme však zaměňovat lásku s citem! /"Nic necítím, tedy nemiluji!" / Míra pocitů není ani mírou víry, ani mírou důvěry, ani mírou lásky. Setrvávat věrně ve svých povinnostech, věrně v mezilidských vztazích - to je pravá láska, to je už plod Ducha svatého. Opravdu milují ne podle chutí, ale na základě rozhodnutí, někdy i proti chutí. Pravá láska je spíše zdátost a statečnost, než ctnost lásky. "Co bych chtěl já mít rád" ...to není láska.

V již zmíněném evangeliu sv. Matouše však čteme v 11.kapitole ještě další nepříjemnou větu: "Vezměte na sebe mé jho a učte se od mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce" /Mt 11, 29/. Předpokladem lásky a vnitřního poznávání je pokora. Sv.Terezie říká: "Nejpyšnější člověk je ten, který tvrdí, že je pokorný". Sv.František Saleský napsal: "Dokud nemáš horoucí lásku k tomu být ponížen, nemáš šanci!" /Poznámka: K pravému vysvětlení pojmu "pokora" se později vrátíme!/. Sv.Kateřině Sienské říká Ježíš: "Já jsem, který jsem, ty jsi, která nejsi". Tím "nic" neříká Ježíš, že neexistuje, ale že není ničím sama ze sebe. Všecko má od Boha a teprve s Ježíšem je všecko. Akt pokory spadá v jedno s aktem lítosti a klanění. C h u d o b a m é h o s r d c e p ř i t a h u j e b o h a t s t v í B o - h a ! To neznamená "ponížení se" Boha, nýbrž je to touha Boha "rozlít se" po stvoření. Proto je první a nejdůležitější v duchovním životě: nechat se milovat Bohem. A proto platí, že u Boha najdeme odpočnutí /Mt 11,29/, neboť jsme splnili předchozí požadavek "tichého a pokorného srdce."

Nebude na škodu citovat ze spisů Bossueta.

"Je třeba se naučit sytit duši prostým, láskyplným pohledem na Ježíše. K tomu je třeba se osvobodit od mnoha sklonů, myšlení plného závěrů a spíše pěstovat prostotu, bázeň, poornost lásky - a tak přivádět duši k jejímu jedinému dobru - k Bohu.

Dokonalost tohoto života spočívá v sjednocení s tímto jediným dobrem. Čím je větší prostota, tím je dokonalejší spojení. Proto snaha být stále menší a prostší ve všem: v modlitbě, ve slovech. Tato prostota - ovoce stálého sebezbožňování - nám umožňuje jít k Bohu p ř í m o, aniž bychom se zdržovali u nějakého tvora. Tuto prostotu nezískáme spekulací, nýbrž velikou čistotou srdce, pravým umrtvováním /askezí/ a správným oceněním sebe. Kdo prochází před utrpením a ponížením a nechce odumřít sám sobě, ztrácí nesmírně a okrádá se o nepředstavitelná dobra. Věrnost, s jakou pracujeme na odkládání sebe sama, je prioravou k výbornému způsobu vnitřní modlitby".